

Η υλοποίηση της υποχρεωτικής σύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας (Webex) στους μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης από την οπτική των εκπαιδευτικών

Χατζηκυριάκου Γιάννης

Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, MEd, PhD, Υποδιευθυντής 1ου Δημ. Σχ. Δράμας
chatzikyr@gmail.com

Περίληψη

Αντικείμενο της εργασίας αποτελεί το θέμα της υλοποίησης της σύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας (Webex) στους μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, έτσι όπως αποτυπώνεται από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών που εργάζονται στην εν λόγω βαθμίδα. Ως αφορμή για τη διεξαγωγή της έρευνας αποτέλεσε το γεγονός της υποχρεωτικής εφαρμογής της σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης στα σχολεία της χώρας κατά το χρονικό διάστημα Νοεμβρίου του 2020. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώνεται ότι το επίπεδο ετοιμότητας των εκπαιδευτικών ως προς την εφαρμογή της εξ αποστάσεως διδασκαλίας μεταβάλλεται σημαντικά και μάλιστα προς θετική κατεύθυνση κατά τη δεύτερη φάση της υλοποίησής της. Κατόπιν, επιδιώκεται να αναδειχθούν οι δυσκολίες/προβλήματα που φάνηκαν να δυσχεραίνουν την τηλεεκπαίδευση των μαθητών με κυριότερη την ύπαρξη τεχνικών προβλημάτων της πλατφόρμας (Webex) ή του διαδικτύου γενικότερα. Τέλος, η έρευνα ολοκληρώνεται με μια προσπάθεια αποτίμησης της σύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας και πιο συγκεκριμένα παρατίθενται κατά σειρά αναφοράς οι μαθησιακοί στόχοι που επετεύχθησαν μέσω της καθημερινής τηλεεκπαίδευσης των μαθητών.

Λέξεις κλειδιά: Σύγχρονη εξ αποστάσεως διδασκαλία (Webex), Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, δυσκολίες υλοποίησης, αποτίμηση εφαρμογής.

Εισαγωγή

Ο κορωνοϊός (COVID –19) αποτέλεσε την αφορμή για επαναδιαπραγμάτευση του εκπαιδευτικού σχεδιασμού από την παγκόσμια εκπαιδευτική κοινότητα. Κυβερνητικοί λειτουργοί, εκπαιδευτικοί ιθύνοντες, διδάσκοντες, διδασκόμενοι και γονείς ήρθαν αντιμέτωποι με τις τεχνολογικές προκλήσεις του 21ου αιώνα. Οι εμπλεκόμενοι κλήθηκαν να επιλύσουν την εκπαιδευτική αδυναμία που προκλήθηκε από τον κορωνοϊό με ριζοσπαστικό τρόπο, ώστε να πραγματοποιηθεί μια παιδαγωγική ανασυγκρότηση τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο (Χουρδάκης, 2020).

Ειδικότερα στον ελλαδικό εκπαιδευτικό χώρο και σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων που εκδόθηκε στις 14/11/2020 με θέμα: «Οδηγίες και πληροφορίες για την εξ αποστάσεως Εκπαίδευση», οι σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, λόγω της αναστολής λειτουργίας τους, υποχρεούνταν να παρέχουν σύγχρονη εξ Αποστάσεως εκπαίδευση καλύπτοντας τη διδακτέα ύλη. Η εγκύκλιος συνέχιζε με την αναφορά ότι η εξ Αποστάσεως διδασκαλία συνιστά το πλέον πρόσφορο εργαλείο για τη συνέχιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας στις παρούσες έκτακτες συνθήκες, που βιώνει η χώρα μας εξαιτίας της πανδημίας. Ως εκ τούτου οι Διευθυντές/τριες των σχολικών μονάδων σε συνεργασία με τον Σύλλογο Διδασκόντων/ουσών όφειλαν να διαμορφώσουν το εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα της σύγχρονης εξ Αποστάσεως διδασκαλίας, λαμβάνοντας υπόψη τις υπουργικές αποφάσεις που το καθορίζουν και κατόπιν να το αποστείλουν στις οικείες Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο αυτό της νέας εκπαιδευτικής πραγματικότητας και με προσδιορισμένο χρονικό διάστημα της δεύτερης φάσης της πανδημίας (Νοέμβριος 2020), οι δημόσιοι

λειτουργοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είχαν την υποχρέωση να υλοποιήσουν σε καθημερινή βάση και για πέντε διδακτικές ώρες (η διδακτική ώρα ορίστηκε σε 30') τη σύγχρονη εξ Αποστάσεως διδασκαλία προς τους μαθητές της τάξης τους. Για την κάλυψη των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών στο εξειδικευμένο αντικείμενο της εξ Αποστάσεως εκπαίδευσης και με την πίεση του χρόνου κλήθηκαν να δραστηριοποιηθούν κυρίως οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου της ειδικότητάς τους και περιστασιακά κάποιος/α εκπαιδευτικός της σχολικής μονάδας ειδικότητας Πληροφορικής (ΠΕ 86).

Ωστόσο η πλειονότητα των εκπαιδευτικών φάνηκε να αναζητά τον εμπλουτισμό των γνώσεών τους ως προς την ορθή χρήση και αξιοποίηση των ΤΠΕ και των Νέων Πλατφορμών Εκπαίδευσης (Cisco Webex για τη σύγχρονη και E-class ή E-me για την ασύγχρονη διδασκαλία) μέσω του διαδικτύου και ειδικότερα των διάφορων επιμορφωτικών τηλεσεμιναρίων (Webinars), που διοργάνωναν εκείνο το χρονικό διάστημα τα επιμέρους Περιφερειακά Κέντρα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) της χώρας.

Μέσα σ' αυτές τις έκτακτες κοινωνικές και εκπαιδευτικές συνθήκες εντάσσεται και η παρούσα ερευνητική εργασία, η οποία αποσκοπεί να αναδείξει αφενός το επίπεδο ετοιμότητας των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ως προς την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στις δύο περιόδους της υλοποίησής της (Μάρτιος και Νοέμβριος 2020) και αφετέρου τις δυσκολίες εφαρμογής της προερχόμενες κυρίως από το ελλιπές πλαίσιο υποστήριξης, από τα τεχνικά προβλήματα της πλατφόρμας (Webex) και του διαδικτύου γενικότερα και από τη μικρή χρονική διάρκεια της διδακτικής ώρας (30'). Τέλος, κατέστη εφικτή μέσω των ερευνητικών δεδομένων μια προσπάθεια αποτίμησης της υλοποίησης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μέχρι και τον Φεβρουάριο του 2021, με έμφαση στη συσχέτιση των επιμέρους μεταβλητών που εμπλέκονται στην όλη εκπαιδευτική διαδικασία.

Θεωρητικό πλαίσιο

Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Ο όρος εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην πρωτογενή του μορφή χρησιμοποιείται για να περιγράψει μία εκπαιδευτική διαδικασία στην οποία ένα σημαντικό κομμάτι της διδασκαλίας γίνεται από τον διδάσκοντα που βρίσκεται μακριά από τον διδασκόμενο τόσο σε απόσταση όσο και σε χρόνο (Perraton 1988).

Στις περισσότερες περιπτώσεις, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση υλοποιείται όταν καθηγητής και ένας ή περισσότεροι μαθητές είναι αποκομμένοι λόγω φυσικής απόστασης και η τεχνολογία (φωνή, εικόνα, δεδομένα και εκτύπωση), συχνά σε συνδυασμό με δια ζώσης επικοινωνία, χρησιμοποιείται για να γεφυρώσει το εκπαιδευτικό χάσμα. Αυτοί οι τύποι προγραμμάτων μπορούν να παράσχουν στους ενήλικες μια δεύτερη ευκαιρία σε κολεγιακή εκπαίδευση, να προσεγγίσουν αυτούς που έχουν το μειονέκτημα του περιορισμένου χρόνου, της απόστασης ή της σωματικής αναπηρίας και να εμπλουτίζει με σύγχρονα δεδομένα την βάση γνώσης των εργαζομένων στους χώρους εργασίας τους.

Η εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση είναι δυνατόν να αξιοποιηθεί είτε ως κύρια εκπαιδευτική μέθοδος είτε ως συμπληρωματική, ανάλογα με την εκπαιδευτική βαθμίδα όπου εφαρμόζεται καθώς επίσης και τους στόχους που έχουν τεθεί. Αναλυτικότερα, ως κύρια μέθοδος παρέχει τη δυνατότητα στους διδασκόμενους να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα, όπου δε θα μπορούσαν να συμμετάσχουν στα πλαίσια της συμβατικής εκπαίδευσης (π.χ διαμονή σε απομακρυσμένες περιοχές). Σε ό,τι αφορά στην εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση ως συμπληρωματική μέθοδος, παρέχεται η δυνατότητα στους σπουδαστές να διδάσκονται όσα μαθήματα δεν είναι δυνατόν να διδαχθούν στα πλαίσια της παραδοσιακής εκπαίδευσης μέσα στην τάξη (Λιοναράκης, 2005).

Η σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μια εναλλακτική μορφή εκπαίδευσης που μπορεί να χρησιμοποιηθεί εξυπηρετώντας τους συγκεκριμένους σκοπούς. Πρόκειται για μία εκπαιδευτική διαδικασία ευρύτερα διαδεδομένη στις Η.Π.Α., στον Καναδά, στην Αυστραλία,

στη Γαλλία, στη Νότια Αφρική κ.α. (Μανούσου, 2008). Αυτή η μορφή διδασκαλίας παρέχει ευκαιρίες μάθησης πάνω από έναν αιώνα, αλλά τα τελευταία είκοσι χρόνια καταγράφονται η ραγδαία ανάπτυξη της και η επέκταση των προγραμμάτων της για λόγους πέρα από αυτούς που την καθιέρωσαν (Γκιμίσης & Αποστολάκης, 2011).

Επιπλέον, ένα άλλο θέμα που παρατηρείται είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης στην ακεραιότητα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Έρευνες δείχνουν ότι χρησιμοποιούνται χαμηλότερες πρωτοποριακές τεχνολογίες, επίσης πρακτικά ζητήματα αποτελούν τροχοπέδη στην επιτυχή εφαρμογή της, όπως το ότι η διαδικτυακή διδασκαλία απαιτεί περισσότερη προετοιμασία, υπάρχουν γνωστικά αντικείμενα που η διδασκαλία τους γίνεται με δυσκολία ή με υψηλό κόστος και τέλος τίθενται θέματα εμπιστοσύνης, απορρήτου, εξουσιοδότησης, πνευματικής ιδιοκτησίας κ.ά. (Zhang et al., 2004).

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού

Επίσης, ένα άλλο χαρακτηριστικό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αποτελεί ο ρόλος του εκπαιδευτικού που είναι διαφοροποιημένος από τη συμβατική εκπαίδευση και έχει καθαρά χαρακτήρα συμβουλευτικό και καθοδηγητικό. Μάλιστα, σε τούτο συντελούν αρκετές τακτικές επικοινωνίας, οι οποίες οργανώνονται από τον ίδιο. Πιο συγκεκριμένα, η διδασκαλία δεν καθίσταται μετωπική και δεν πραγματοποιείται εντός παραδοσιακής διδακτικής αίθουσας. Η μάθηση αλλά και η επικοινωνία γίνεται εξ αποστάσεως όποια χρονική στιγμή θελήσει ο εκπαιδευόμενος μέσω διαδικτύου, τηλεφώνου είτε ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Επιπλέον, πραγματοποιούνται και ομαδικές τηλεδιασκέψεις που είναι προγραμματισμένες. Έτσι λοιπόν, αναπτύσσεται ένα «πλαίσιο στήριξης» από τον εκπαιδευτικό ή τον εκπαιδευτικό φορέα που βοηθά στην επίτευξη της αυτόνομης καθώς και αυτο-ρυθμιζόμενης μάθησης. Με τον τρόπο αυτό η μάθηση λαμβάνει τη μορφή ευρετικής πορείας του εκπαιδευόμενου και πραγματοποιείται μετάβαση από το δασκαλοκεντρικό μοντέλο εκπαίδευσης στο μαθητοκεντρικό μοντέλο (Τσιτλακίδου & Μανούσου, 2013).

Ως εκ τούτου, ο διδάσκοντας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση οφείλει να δημιουργεί ένα πλαίσιο στήριξης με προσεκτική παρακολούθηση, προσαρμογή και βελτίωση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων, καθώς εκτός του ότι κατέχει το γνωστικό αντικείμενο, πρέπει να αποτελεί και το πρόσωπο που εμπιστεύονται οι διδασκόμενοι και να κατανοεί ανά πάσα στιγμή τις ανάγκες τους (Ραλλιάς & Αναστασιάδης, 2015).

Παράλληλα, ένας άλλος παράγοντας που αφορά στο ρόλο του εκπαιδευτικού αποτελεί η απαιτούμενη ικανότητα και η επαρκής γνώση της χρήσης της τεχνολογίας από τον διδάσκοντα με σκοπό την επίτευξη αποτελεσματικής επικοινωνίας και ομαλούς εκπαιδευτικής διαδικασίας. Είναι σημαντικό να τονισθεί, πως οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα να μετατρέψουν τις δια ζώσης τάξεις σε διαδικτυακές, χωρίς τις περισσότερες φορές να έχουν την απαραίτητη επιμόρφωση σε τεχνολογικές δεξιότητες και ψηφιακές εκπαιδευτικές πρακτικές (Schleicher, 2020).

Τέλος, σε έρευνα για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση αναφέρεται ότι στο τρίπολο «εκπαιδευτικός – διδακτικό υλικό – εκπαιδευόμενος» αναπτύσσεται μια άμεση και αμφίδρομη σχέση επικοινωνίας. Ο διδασκόμενος αλληλεπιδρά με το εξειδικευμένο και ποικιλόμορφο εκπαιδευτικό υλικό και οικοδομεί τη νέα γνώση με την βοήθεια και τις οδηγίες του διδάσκοντος. Συνεπώς, υποστηρίζει ότι η ενεργός μάθηση αποτελεί θεμελιώδη αρχή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, η οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στον σχεδιασμό και την οργάνωση, τόσο του παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού όσο και της εκπαιδευτικής διαδικασίας γενικότερα. Προϋπόθεση για την ενεργό μάθηση είναι ότι οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να έχουν αίσθηση των στόχων της διδασκαλίας, και να είναι πρόθυμοι και ικανοί να λάβουν τα διδακτικά μηνύματα από τον εκπαιδευτικό τους (Sherry, 1996).

Μεθοδολογία της έρευνας

Η παρούσα ερευνητική εργασία ακολούθησε το παράδειγμα της ποσοτικής έρευνας και συγκεκριμένα αποτέλεσε μια έρευνα «πεδίου-επισκόπησης». Το βασικό εργαλείο που

χρησιμοποιήθηκε ήταν ένα δομημένο ερωτηματολόγιο ηλεκτρονικής μορφής, το οποίο αποτελούνταν κυρίως από ερωτήσεις κλειστού τύπου. Για την προετοιμασία και οργάνωση των ερευνητικών δεδομένων επιλέχθηκε το «Στατιστικό Πακέτο για τις Κοινωνικές Επιστήμες» (Statistical Package for the Social Sciences), εν συντομία SPSS Statistics 19. Για τη στατιστική ανάλυση των σχέσεων ανάμεσα στις ανεξάρτητες μεταβλητές και τις δηλώσεις του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκε η στατιστική μέθοδος «ανάλυση διακύμανσης» (Analysis Of Variance- ANOVA). Το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας (statistical significance level) ορίστηκε να είναι μικρότερο από το 0,05 (Εμβαλωτής κ. ά., 2006).

Ο πληθυσμός της έρευνας περιλάμβανε τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που εργάζονται σε διάφορους νομούς της χώρας, με την πλειοψηφία τους να προέρχεται από το Νομό Δράμας. Η επιλογή του συγκεκριμένου δείγματος της έρευνας έγινε με «δειγματοληψία ευκολίας», κατά την οποία τα δεδομένα μπορούν να συλλεχθούν γρήγορα και με χαμηλό κόστος (Creswell, 2011).

Το χρονικό διάστημα διεξαγωγής της έρευνας ήταν το δίμηνο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2021. Στην έρευνα συμμετείχαν 120 εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, εκ των οποίων οι 27 ανήκαν στην ειδικότητα ΠΕ 60 (Νηπιαγωγοί), οι 69 ήταν ΠΕ 70 (Δάσκαλοι/Δασκάλες) και οι 24 Καθηγητές/Καθηγήτριες διάφορων ειδικοτήτων που εργάζονται στο δημοτικό σχολείο.

Τα ειδικότερα ερωτήματα της εργασίας μπορούν να συνοψισθούν ως εξής: 1. Ποιο ήταν το επίπεδο ετοιμότητας των εκπαιδευτικών ως προς την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά την πρώτη εφαρμογή της (Μάρτιος 2020); 2. Ποιο ήταν το επίπεδο ετοιμότητας των εκπαιδευτικών ως προς την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά τη δεύτερη εφαρμογή της (Νοέμβριος 2020); 3. Ποιες οι δυσκολίες/προβλήματα που δυσχέραιναν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση/διδασκαλία των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης; 4. Ποια η αποτίμηση της υλοποίησης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά τη φάση της υποχρεωτικής εφαρμογής της σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης (Webex);

Αποτελέσματα της έρευνας

Επίπεδο ετοιμότητας ως προς την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης των μαθητών στις δύο φάσεις της πανδημίας

Από την ποσοτική ανάλυση των δεδομένων ως προς την ερώτηση του ερωτηματολογίου αναφορικά με το επίπεδο ετοιμότητας των εκπαιδευτικών ως προς την εξ αποστάσεως εκπαίδευση προκύπτει ότι η πλειοψηφία τους δηλαδή το 39,2% δηλώνει πως την παρούσα χρονική περίοδο (Μάρτιος 2020) αισθάνεται ετοιμότητα στη διαβάθμιση «λίγο», ενώ ακολουθεί το ποσοστό 25,8% για τη δήλωση ότι δεν νιώθουν καθόλου έτοιμοι/ες (Πίνακας 1).

Πίνακας 1: Ποιο ήταν το επίπεδο ετοιμότητάς σας ως προς την εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατά την πρώτη εφαρμογή της; (Μάρτιος 2020)

	ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΓΚΥΡΟ ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
Έγκυρες τιμές	ΚΑΘΟΛΟΥ	31	25,8	25,8	25,8
	ΛΙΓΟ	47	39,2	39,2	65,0
	ΑΡΚΕΤΑ	23	19,2	19,2	84,2
	ΠΟΛΥ	13	10,8	10,8	95,0
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	6	5,0	5,0	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ	120	100,0	100,0	

Τελείως διαφοροποιημένα εμφανίζονται τα αποτελέσματα της έρευνας για το ίδιο ερώτημα αναφορικά με τη δεύτερη περίοδο εφαρμογής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

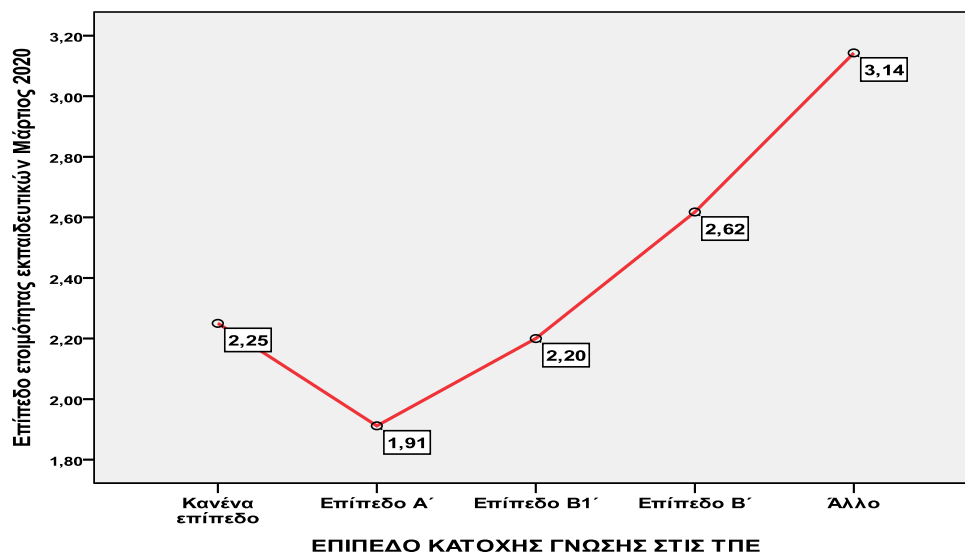
(Νοέμβριος 2020), όπου η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δηλαδή το 46,7% δηλώνει ότι αισθάνεται ετοιμότητα στη διαβάθμιση «πολύ», ενώ ακολουθεί το ποσοστό 25% για τη δήλωση ότι οι εκπαιδευτικοί νιώθουν «αρκετά» έτοιμοι/ες για την υλοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Πίνακας 2).

Πίνακας 2: Ποιο ήταν το επίπεδο ετοιμότητάς σας ως προς την εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατά τη δεύτερη εφαρμογή της; (Νοέμβριος 2020)

	ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΓΚΥΡΟ ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
Έγκυρες τιμές	ΚΑΘΟΛΟΥ	1	,8	,8	,8
	ΛΙΓΟ	9	7,5	7,5	8,3
	ΑΡΚΕΤΑ	30	25,0	25,0	33,3
	ΠΟΛΥ	56	46,7	46,7	80,0
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	24	20,0	20,0	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ	120	100,0	100,0	

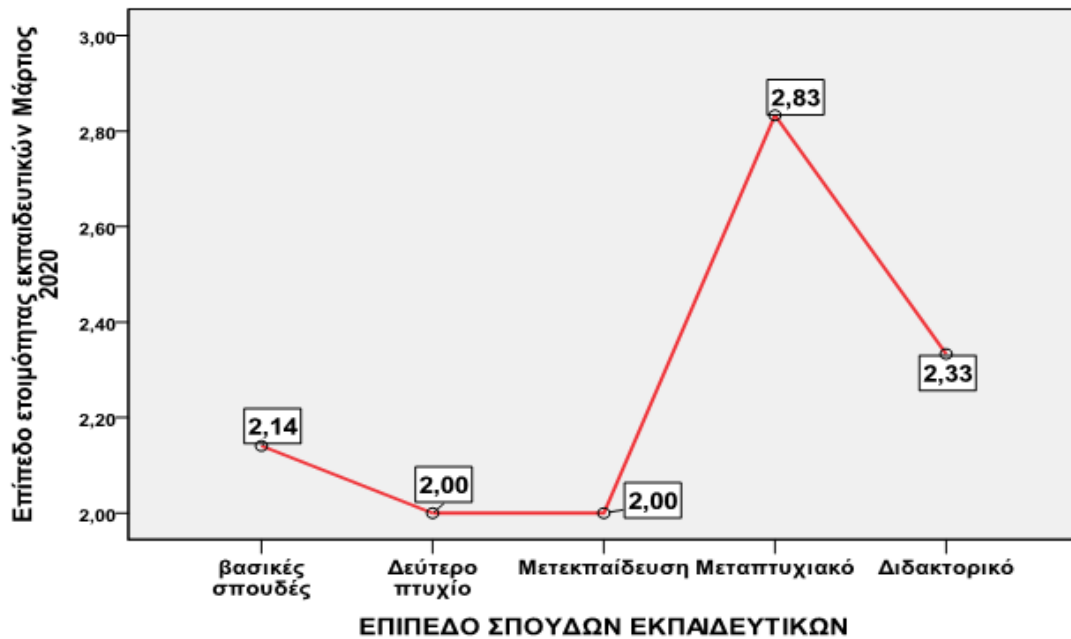
Σύμφωνα με τις συσχετίσεις των δεδομένων σχετικά με το επίπεδο ετοιμότητας των εκπαιδευτικών βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διακυμάνσεις στους μέσους όρους των απαντήσεων των εκπαιδευτικών ($\text{sig}=0,024$) ως προς τη μεταβλητή της κατοχής του αντίστοιχου επιπέδου στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Ειδικότερα, αναφορικά με το χρονικό διάστημα Μαρτίου 2020 τον χαμηλότερο μέσο όρο στις απαντήσεις τους με «1,91» εμφάνισαν οι εκπαιδευτικοί με Α' επίπεδο κατοχής στις ΤΠΕ, ενώ το υψηλότερο είχαν εκείνοι που κατείχαν το Β' επίπεδο στις ΤΠΕ με «2,62» και εκείνοι που δήλωσαν την αναφορά «άλλο» (π.χ. πτυχίο ECDL) με «3,14» αντίστοιχα (Γράφημα 1).

Γράφημα 1: Επίπεδο ετοιμότητας εκπαιδευτικών κατά το χρονικό διάστημα Μαρτίου 2020

Επίσης, στατιστικά σημαντικές διαφορές ($\text{sig}=0,049$) βρέθηκαν και ως προς την ανεξάρτητη μεταβλητή του επιπέδου σπουδών των εκπαιδευτικών για το ίδιο χρονικό διάστημα του Μαρτίου 2020, όπου τον χαμηλότερο μέσο όρο στις απαντήσεις τους εμφάνισαν οι κάτοχοι δεύτερου πτυχίου και διετούς μετεκπαίδευσης με «2,00», ακολουθούν οι κάτοχοι βασικών σπουδών με «2,14», ενώ τον υψηλότερο είχαν οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών με «2,83» αντίστοιχα (Γράφημα 2).

Γράφημα 2: Επίπεδο ετοιμότητας εκπαιδευτικών κατά το χρονικό διάστημα Μαρτίου 2020

Τέλος, παρόμοια υπήρξαν τα αποτελέσματα των συσχετίσεων για το χρονικό διάστημα Νοεμβρίου του 2020, όπου βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ($\text{sig}=0,011$) ως προς τη μεταβλητή του επιπέδου σπουδών των εκπαιδευτικών και ειδικότερα τον χαμηλότερο μέσο όρο στις απαντήσεις τους είχαν οι κάτοχοι δεύτερου πτυχίου και βασικών σπουδών με «3,50» και «3,58» αντίστοιχα, ενώ πάλι τον υψηλότερο μέσο όρο εμφάνισαν οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών με «4,23» αντίστοιχα (Γράφημα 3).

Γράφημα 3: Επίπεδο ετοιμότητας εκπαιδευτικών κατά το χρονικό διάστημα Νοεμβρίου 2020

Δυσκολίες/προβλήματα που δυσχεραίνουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση/διδασκαλία των μαθητών

Στη δεύτερη θεματική ενότητα της εργασίας επιδιώκεται η αποκωδικοποίηση των δυσκολιών/προβλημάτων που φάνηκαν να δυσχεραίνουν την εξ αποστάσεως διδασκαλία των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Από την ποσοτική ανάλυση των δεδομένων ως προς την ερώτηση για το βαθμό δυσκολίας των εκπαιδευτικών από το ελλιπές

πλαίσιο υποστήριξης της εξ αποστάσεως διδασκαλίας από τους επίσημους φορείς προκύπτει ότι η πλειοψηφία τους δηλαδή το 41,7% δηλώνει πως συμφωνεί στη διαβάθμιση «πολύ», ενώ ακολουθεί το ποσοστό 24,2% για τη διαβάθμιση «συμφωνώ πάρα πολύ» (Πίνακας 3).

Πίνακας 3: Σε ποιο βαθμό σας δυσκόλεψε το ελλιπές πλαίσιο υποστήριξης της εξ αποστάσεως διδασκαλίας από τους επίσημους φορείς;

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΓΚΥΡΟ ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
Εγκυρες τιμές	ΚΑΘΟΛΟΥ	5	4,2	4,2	4,2
	ΛΙΓΟ	13	10,8	10,8	15,0
	ΑΡΚΕΤΑ	23	19,2	19,2	34,2
	ΠΟΛΥ	50	41,7	41,7	75,8
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	29	24,2	24,2	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ	120	100,0	100,0	

Περίπου παρόμοια βρέθηκαν τα αποτελέσματα ως προς την ερώτηση για το βαθμό επιρροής της ικανοποιητικής διεξαγωγής της εξ αποστάσεως διδασκαλίας από τα τεχνικά προβλήματα της πλατφόρμας (Webex) ή του διαδικτύου γενικότερα, όπου η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών, δηλαδή το 45,8%, δηλώνει ότι «συμφωνεί πολύ», ενώ ακολουθεί το ποσοστό 27,5% για τη διαβάθμιση «συμφωνώ πάρα πολύ» (Πίνακας 4).

Πίνακας 4: Σε ποιο βαθμό επηρεάστηκε η ικανοποιητική διεξαγωγή της εξ αποστάσεως διδασκαλίας από τα τεχνικά προβλήματα της πλατφόρμας (Webex) ή του διαδικτύου γενικότερα;

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΓΚΥΡΟ ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
Εγκυρες τιμές	ΚΑΘΟΛΟΥ	3	2,5	2,5	2,5
	ΛΙΓΟ	7	5,8	5,8	8,3
	ΑΡΚΕΤΑ	22	18,3	18,3	26,7
	ΠΟΛΥ	55	45,8	45,8	72,5
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	33	27,5	27,5	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ	120	100,0	100,0	

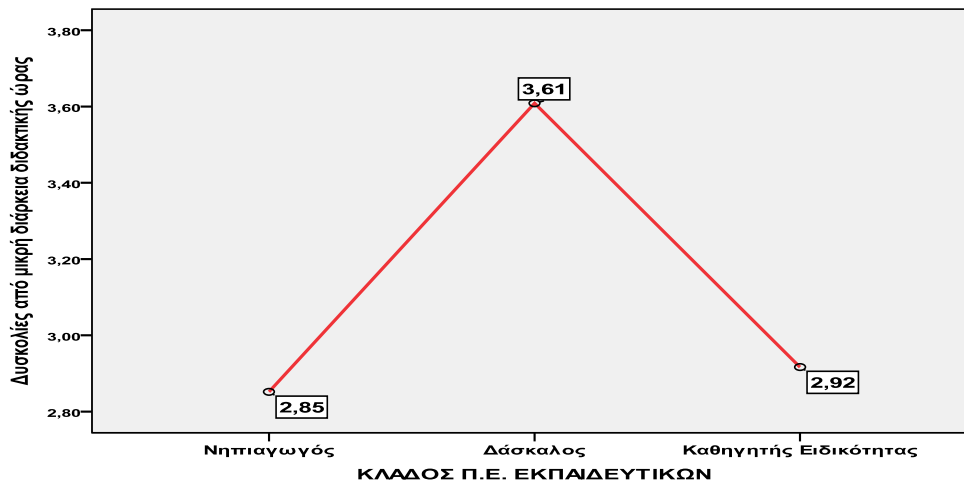
Όσον αφορά στην ερώτηση που περιγράφει το κατά πόσο η μικρή διάρκεια της διδακτικής ώρας (30') λειτούργησε ανασταλτικά στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δηλαδή το 30% δηλώνει ότι συμφωνεί στη διαβάθμιση «πολύ», ενώ ακολουθεί ποσοστιαία με 26,7% η διαβάθμιση «συμφωνώ αρκετά» (Πίνακας 5).

Πίνακας 5: Σε ποιο βαθμό λειτούργησε ανασταλτικά στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων σας η μικρή διάρκεια της διδακτικής ώρας (30');

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΓΚΥΡΟ ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
Έγκυρες τιμές	ΚΑΘΟΛΟΥ	14	11,7	11,7	11,7
	ΛΙΓΟ	16	13,3	13,3	25,0
	ΑΡΚΕΤΑ	32	26,7	26,7	51,7
	ΠΟΛΥ	36	30,0	30,0	81,7
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	22	18,3	18,3	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ	120	100,0	100,0	

Από τις συσχετίσεις των δεδομένων στατιστικά σημαντικές διακυμάνσεις (sig=0,006) βρέθηκαν αναφορικά με τη δήλωση «σε ποιο βαθμό λειτούργησε ανασταλτικά στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων σας η μικρή διάρκεια της διδακτικής ώρας (30')» ως προς την

ανεξάρτητη μεταβλητή του κλάδου ΠΕ των εκπαιδευτικών. Πιο συγκεκριμένα, οι Νηπιαγωγοί και οι Καθηγητές Ειδικοτήτων εμφάνισαν τον χαμηλότερο μέσο όρο στις απαντήσεις τους με «2,85» και «2,92» αντίστοιχα, ενώ τον υψηλότερο είχαν οι Δάσκαλοι/ες με «3,61» αντίστοιχα (Γράφημα 4).

Γράφημα 4: Δυσκολίες υλοποίησης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης λόγω μικρής χρονικής διάρκειας διδακτικής ώρας

Αποτίμηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης/διδασκαλίας

Στην τρίτη θεματική ενότητα της εργασίας επιδιώκεται η αποτίμηση της υλοποίησης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά τη φάση της υποχρεωτικής εφαρμογής της σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, έτσι όπως αποτυπώνεται από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

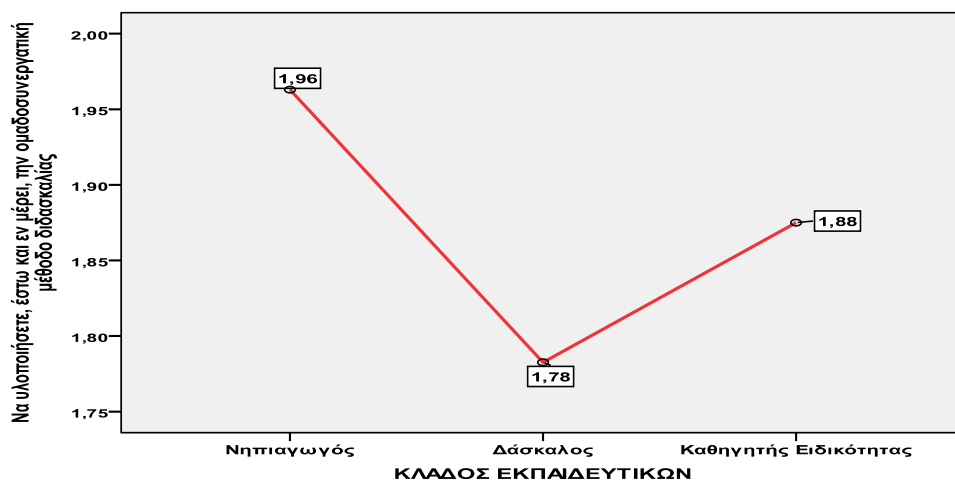
Από την ποσοτική ανάλυση των δεδομένων ως προς την ερώτηση σχετικά με ποιους μαθησιακούς στόχους είχατε την ευκαιρία να πετύχετε στην εξ αποστάσεως διδασκαλία, προκύπτει ότι μεταξύ των επτά διαφορετικών δηλώσεων μεγαλύτερο ποσοστό καταφατικής απάντησης (88,3%) απέσπασε η δήλωση ότι «είχα την ευκαιρία να διατηρήσω «ζωντανή» την παιδαγωγική σχέση με τους μαθητές μου». Ακολουθεί ποσοστιαία (55%) η δήλωση ότι ως εκπαιδευτικός «είχα την ευκαιρία να ενισχύσω την ψυχοσυναισθηματική κατάσταση των μαθητών μου». Αξιοσημείωτα χαμηλά ποσοστά καταλαμβάνουν οι στόχοι της ανάπτυξης της κριτικής ικανότητας και της αξιολόγησης της ατομικής επίδοσης των μαθητών μου με ποσοστά 15,1% και 11,7% αντίστοιχα (Πίνακας 6).

Πίνακας 6: Κατά τη φάση της υποχρεωτικής εφαρμογής της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Webex), είχατε την ευκαιρία: (Μπορείτε να επιλέξετε όσες δηλώσεις επιθυμείτε)

Δηλώσεις	ΝΑΙ %	ΟΧΙ %	ΣΥΝΟΛΟ %
Να διατηρήσετε «ζωντανή» την παιδαγωγική σχέση με τους μαθητές σας	88,3	11,7	100,0
Να ενισχύσετε την ψυχοσυναισθηματική κατάσταση των μαθητών σας	55,0	45,0	100,0
Να πετύχετε τους γνωστικούς στόχους των επιμέρους αντικειμένων	50,8	49,2	100,0
Να προχωρήσετε κανονικά τη διεκπεραίωση της διδακτέας ύλης των μαθημάτων	43,3	56,7	100,0

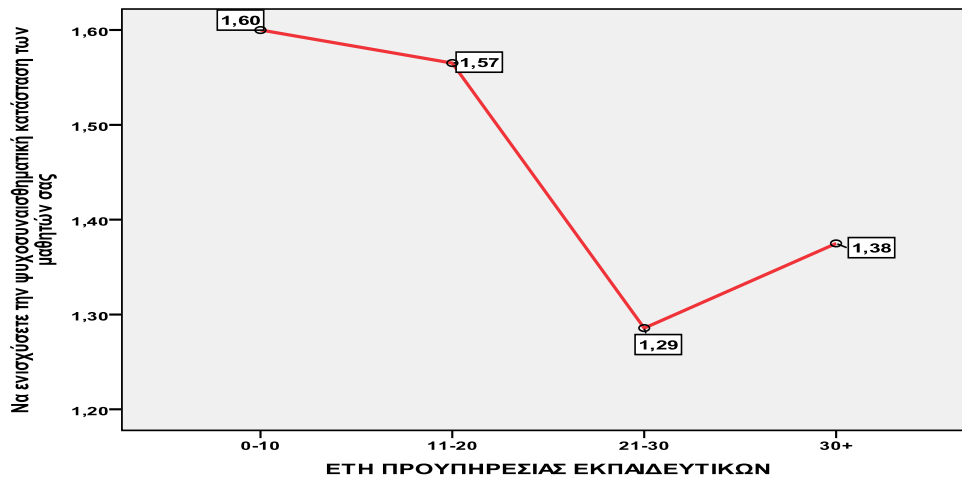
Να υλοποιήσετε, έστω και εν μέρει, την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας	15,8	84,2	100,0
Να αναπτύξετε την κριτική ικανότητα των μαθητών σας	15,1	84,9	100,0
Να εφαρμόσετε την αξιολόγηση της ατομικής επίδοσης των μαθητών σας	11,7	88,3	100,0

Από τις συσχετίσεις των δεδομένων ως προς την παρούσα ερώτηση με βάση τη μεταβλητή του κλάδου ΠΕ των εκπαιδευτικών, εντοπίστηκαν να υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διακυμάνσεις ($\text{sig}= 0,05$) στους μέσους όρους των απαντήσεών τους για μία από τις επτά δηλώσεις που αφορούσαν στο θέμα των μαθησιακών στόχων που επετεύχθησαν μέσω της σύγχρονης τηλεκπαίδευσης (Webex). Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στη δήλωση που αναφέρει ότι κατά τη φάση της υποχρεωτικής εφαρμογής της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ως εκπαιδευτικοί είχαμε την ευκαιρία «να υλοποιήσουμε, έστω και εν μέρει, την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας», τον χαμηλότερο μέσο όρο στις απαντήσεις τους είχαν οι Δάσκαλοι με «1,78», ακολουθούσαν οι Καθηγητές Ειδικότητας με «1,88» και πρώτοι με τον υψηλότερο μέσο όρο βρίσκονταν οι Νηπιαγωγοί με «1,96» αντίστοιχα (Γράφημα 5). Το εύρημα αυτό υποδηλώνει ότι οι Νηπιαγωγοί υλοποίησαν σε μεγαλύτερο βαθμό, έστω και εν μέρει, την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας σε σχέση με τους Καθηγητές Ειδικότητας και τους Δασκάλους του δημοτικού σχολείου αντίστοιχα.

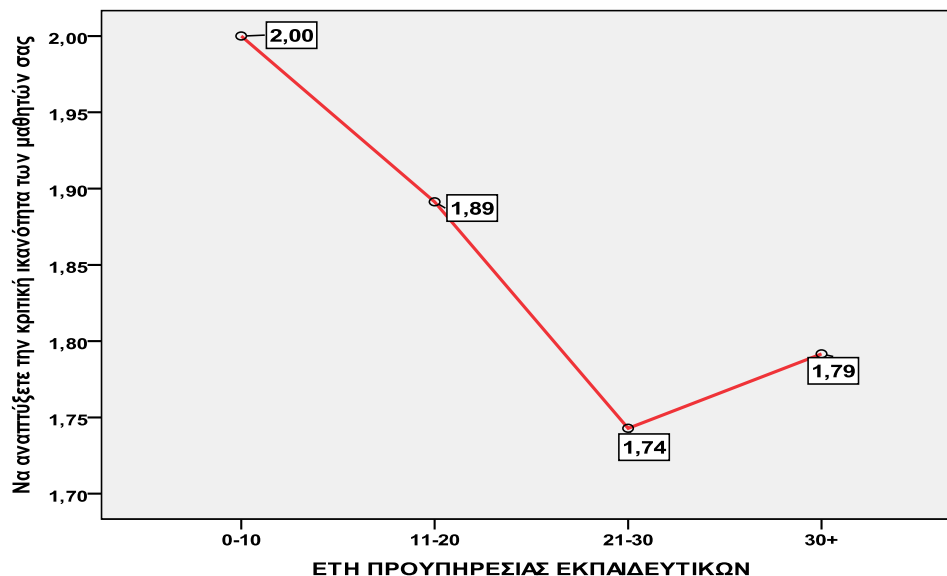
Γράφημα 5: Μαθησιακός στόχος: Υλοποίηση της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου διδασκαλίας

Ως προς την ανεξάρτητη μεταβλητή των χρόνων υπηρεσίας των εκπαιδευτικών βρέθηκαν, επίσης, στατιστικά σημαντικές διαφορές ($\text{sig}=0,041$) στους μέσους όρους των απαντήσεών τους για τις δύο από τις επτά δηλώσεις που αφορούν στο θέμα των μαθησιακών στόχων που κατάφεραν να πετύχουν οι διδάσκοντες με τους μαθητές τους. Ειδικότερα, αναφορικά με τη δήλωση ότι ως εκπαιδευτικοί είχαμε την ευκαιρία «να ενισχύσουμε την ψυχοσυναισθηματική κατάσταση των μαθητών μας», τον χαμηλότερο μέσο όρο στις απαντήσεις τους εμφάνισαν οι εκπαιδευτικοί με τα περισσότερα έτη υπηρεσίας (21-30 έτη) με «1,29», ενώ τον υψηλότερο τον είχαν οι νεότεροι εκπαιδευτικοί (1-10 έτη) με «1,60» αντίστοιχα (Γράφημα 6).

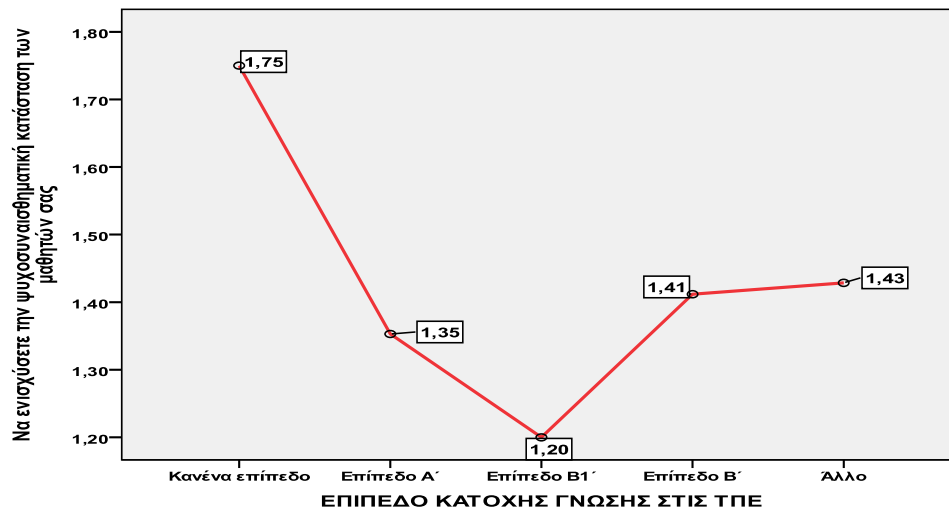
Γράφημα 6: Μαθησιακός στόχος: Ενίσχυση της ψυχοσυναισθηματικής κατάστασης των μαθητών

Επίσης, στατιστικά σημαντικές διαφορές ($\text{sig}=0,05$) ως προς την ανεξάρτητη μεταβλητή των χρόνων υπηρεσίας εντοπίστηκαν και για τη δήλωση που αναφέρει ότι είχαμε την ευκαιρία «να αναπτύξουμε την κριτική ικανότητα των μαθητών μας». Τα αποτελέσματα των συσχετίσεων ήταν πάλι παρόμοια, καθώς τον χαμηλότερο μέσο όρο με «1,74» είχαν οι «παλαιότεροι» εκπαιδευτικοί (21-30 έτη υπηρεσίας), ενώ τον υψηλότερο μέσο όρο στις απαντήσεις τους εμφάνισαν οι νεότεροι εκπαιδευτικοί (0-10 έτη) με «2,00» αντίστοιχα (Γράφημα 7).

Γράφημα 7: Μαθησιακός στόχος: Ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας των μαθητών

Σε συνέχεια των συσχετίσεων των δεδομένων βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ($\text{sig}=0,022$) ως προς την ανεξάρτητη μεταβλητή της κατοχής του επιπέδου στις ΤΠΕ. Πιο συγκεκριμένα, βρέθηκαν διαφορές στους μέσους όρους των απαντήσεων των εκπαιδευτικών αναφορικά με τη δήλωση ότι ως εκπαιδευτικοί είχαμε την ευκαιρία «να ενισχύσουμε την ψυχοσυναισθηματική κατάσταση των μαθητών μας», όπου τον χαμηλότερο μέσο όρο είχαν οι εκπαιδευτικοί κάτοχοι Β1 επιπέδου στις ΤΠΕ με «1,20» και τον υψηλότερο με «1,75» εμφάνισαν οι εκπαιδευτικοί που δεν κατείχαν κάποιο επίπεδο στις Νέες Τεχνολογίες (Γράφημα 8).

Γράφημα 8: Μαθησιακός στόχος: Ενίσχυση της ψυχοσυναισθηματικής κατάστασης των μαθητών

Τέλος, από τις συσχετίσεις των δεδομένων και από την εφαρμογή του στατιστικού κριτηρίου T-test ως προς την ανεξάρτητη μεταβλητή του φύλου των εκπαιδευτικών, βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ($\text{sig}=0,03$) για τις δύο από τις επτά δηλώσεις αναφορικά με τους μαθησιακούς στόχους που επετεύχθησαν από τη σύγχρονη τηλεκατάρτιση (Webex).

Πιο συγκεκριμένα, οι γυναίκες εκπαιδευτικοί εμφάνισαν τον υψηλότερο μέσο όρο στις απαντήσεις τους με «1,96» ως προς τη δήλωση ότι ως εκπαιδευτικοί είχαμε την ευκαιρία «να εφαρμόσουμε την αξιολόγηση της ατομικής επίδοσης των μαθητών μας», ενώ οι άντρες εκπαιδευτικοί είχαν τον χαμηλότερο με «1,77» αντίστοιχα (Πίνακας 7).

Πίνακας 7: Κατά τη φάση της υποχρεωτικής εφαρμογής της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Webex), είχατε την ευκαιρία:

Δήλωση	ΦΥΛΟ	N	Μέσος Όρος	Std. Deviation	Std. Error Mean
Να εφαρμόσετε την αξιολόγηση της ατομικής επίδοσης των μαθητών σας	ΑΝΔΡΑΣ	47	1,7660	,42798	,06243
	ΓΥΝΑΙΚΑ	73	1,9589	,19989	,02339

Το ίδιο περίπου αποτέλεσμα στατιστικά βρέθηκε και ως προς τη δήλωση ότι ως εκπαιδευτικοί είχαμε την ευκαιρία «να υλοποιήσουμε, έστω και εν μέρει, την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας», όπου οι γυναίκες εκπαιδευτικοί εμφάνισαν πάλι τον υψηλότερο μέσο όρο με «1,89» και οι άντρες αντίστοιχα είχαν τον χαμηλότερο με «1,77» (Πίνακας 8).

Πίνακας 8: Κατά τη φάση της υποχρεωτικής εφαρμογής της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Webex), είχατε την ευκαιρία:

	ΦΥΛΟ	N	Μέσος Όρος	Std. Deviation	Std. Error Mean
Να υλοποιήσετε, έστω και εν μέρει, την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας	ΑΝΔΡΑΣ	47	1,7660	,42798	,06243
	ΓΥΝΑΙΚΑ	73	1,8904	,31454	,03681

Συμπεράσματα

Τα γενικότερα συμπεράσματα που αναδεικνύονται από τα ερευνητικά ευρήματα της παρούσας εργασίας, αναφορικά με το επίκαιρο ζήτημα της υλοποίησης της υποχρεωτικής σύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας (Webex) στους μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης από την οπτική των εκπαιδευτικών, μπορούν να συνοψισθούν στα ακόλουθα σημεία:

Αναφορικά με το επίπεδο ετοιμότητας των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ως προς την υλοποίηση της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης διαπιστώνεται ότι αυτό μεταβάλλεται προς το ανώτερο επίπεδο, δηλαδή από τη διαβάθμιση «λίγο έτοιμος» στη διαβάθμιση «πολύ έτοιμος», με το πέρασμα από την πρώτη στη δεύτερη φάση της πανδημίας (Μάρτιος-Νοέμβριος 2020).

Οι εκπαιδευτικοί κάτοχοι Β' επιπέδου στις ΤΠΕ και πτυχίων πληροφορικής (ECDL) φαίνονται πιο έτοιμοι να υλοποιήσουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, κατά το χρονικό διάστημα Μαρτίου 2020, σε σχέση με εκείνους που κατέχουν Α' ή μηδενικό επίπεδο στις Νέες Τεχνολογίες.

Ως προς την ίδια παράμετρο της ετοιμότητας, οι εκπαιδευτικοί κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών εμφανίζονται περισσότερο έτοιμοι για υλοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, τόσο κατά το χρονικό διάστημα Μαρτίου όσο και του Νοεμβρίου 2020, σε σχέση με εκείνους που διαθέτουν τίτλο βασικών σπουδών, τίτλο μετεκπαίδευσης και δεύτερου πτυχίου.

Οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης δηλώνουν ότι η σημαντικότερη δυσκολία, που φάνηκε να επηρεάζει την ικανοποιητική διεξαγωγή της σύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας, ήταν η ύπαρξη των τεχνικών προβλημάτων της πλατφόρμας τηλεεκπαίδευσης (Webex) ή του διαδικτύου γενικότερα.

Μια άλλη σημαντική δυσκολία/πρόβλημα που αναφέρεται εξίσου από την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών αποτελεί ο παράγοντας του ελλιπούς πλαισίου υποστήριξης της εξ αποστάσεως διδασκαλίας από τους επίσημους φορείς.

Οι Δάσκαλοι/Δασκάλες της έρευνας αναφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι η μικρή χρονική διάρκεια της διδακτικής ώρας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (30') λειτούργησε ανασταλτικά στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων που είχαν αρχικώς τεθεί σε σύγκριση με τους/τις Νηπιαγωγούς και τους/τις Καθηγητές/Καθηγήτριες των Ειδικοτήτων που το αποδέχονται σε πολύ μικρότερο βαθμό.

Όσον αφορά στο τρίτο σκέλος της αποτίμησης της εξ αποστάσεως διδασκαλίας οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης δηλώνουν ότι μέσω αυτής είχαν την ευκαιρία κυρίως να διατηρήσουν «ζωντανή» την παιδαγωγική σχέση με τους μαθητές τους (88,3%) και δευτερευόντως να ενισχύσουν την ψυχοσυναισθηματική κατάσταση των τελευταίων (55%).

Αξιοσημείωτο αποτελεί το εύρημα ότι οι εκπαιδευτικοί κατατάσσονται στις δύο τελευταίες θέσεις τους μαθησιακούς στόχους της ανάπτυξης της κριτικής ικανότητας και της αξιολόγησης της ατομικής επίδοσης των μαθητών τους με ποσοστά 15,1% και 11,7% αντίστοιχα.

Σε συνέχεια της ίδιας παραμέτρου των μαθησιακών στόχων οι Νηπιαγωγοί αναφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι είχαν την ευκαιρία να υλοποιήσουν, έστω και εν μέρει, την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας σε σχέση με ό,τι δηλώνουν αντίστοιχα οι Καθηγητές Ειδικότητας και σε ακόμη μικρότερο βαθμό οι Δάσκαλοι/οι Δασκάλες του δημοτικού σχολείου.

Οι εκπαιδευτικοί με λιγότερα έτη υπηρεσίας δηλώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι μέσω της τηλεκπαίδευσης είχαν την ευκαιρία να ενισχύσουν την ψυχοσυναισθηματική κατάσταση των μαθητών τους σε σχέση με ό,τι αντίστοιχα αναφέρεται από εκείνους που διαθέτουν περισσότερα έτη υπηρεσίας.

Το ίδιο συμπέρασμα με το παραπάνω αναδεικνύεται και ως προς τον μαθησιακό στόχο της ανάπτυξης της κριτικής ικανότητας των μαθητών, όπου πάλι οι εκπαιδευτικοί με τα λιγότερα έτη υπηρεσίας τον αναφέρουν ως εκπαιδευτική προτεραιότητα σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με τους αντίστοιχους που διαθέτουν περισσότερα έτη υπηρεσίας.

Οι εκπαιδευτικοί που δε διαθέτουν κάποιο επίπεδο στις ΤΠΕ δηλώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι μέσω της τηλεκπαίδευσης είχαν την ευκαιρία να πετύχουν το μαθησιακό στόχο της ενίσχυσης της ψυχοσυναισθηματικής κατάστασης των μαθητών τους σε σύγκριση με εκείνους που κατέχουν Α' επίπεδο και σε ακόμη μικρότερο βαθμό δείχνουν να το αναφέρουν οι κάτοχοι Β1 επιπέδου στις ΤΠΕ.

Τέλος, οι συσχετίσεις των μεταβλητών ως προς το φύλο των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης κατέδειξαν ότι οι γυναίκες εκπαιδευτικοί δηλώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι μέσω της τηλεκπαίδευσης αφενός είχαν την ευκαιρία να εφαρμόσουν την αξιολόγηση της ατομικής επίδοσης των μαθητών τους και αφετέρου να υλοποιήσουν, έστω και εν μέρει, την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας σε σχέση με ό,τι αντίστοιχα αναφέρεται από τους άντρες εκπαιδευτικούς.

Αναφορές

Creswell, J. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής έρευνας*. (επιμέλεια: Τσορμπατζούδης, Χ., μετάφραση: Κουβαράκου, Ν.), Αθήνα: Ίων

https://hundredcdn.s3.amazonaws.com/uploads/report/file/15/hundred_spotlight_covid19_digital.pdf

Perraton, H. (1988). *A theory for distance education. Distance education: International perspectives*. New York: Routledge.

Schleicher, A. (2020). Education disrupted-education built. Spotlight: Quality education for all during Covid-19 crisis. OECD/Hundred Research Report # 011. Retrieved from:

Sherry, L. (1996). Issues in Distance Learning, *International Journal of Educational Telecommunications*, 1(4), 337-365

Zhang, D., Zhao, J. L., Zhou, L. & Nunamaker, J. F. (2004). Can e-learning replace classroom learning? *Communications of the ACM*, 47(5)

Γκιμίσης, Β., & Αποστολάκης, Ε., (2011). Η σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στη Βόρεια Αμερική. Το παράδειγμα των ΗΠΑ και του Καναδά. *Ανακοίνωση στο 7ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & Εξ' Αποστάσεως Εκπαίδευση, 4-6 Νοεμβρίου 2011*, σ. 231-241.

Εμβαλωτής, Α., Κατσή, Α., & Σιδερίδης, Γ. (2006). *Στατιστική Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Λιοναράκης, Α, (2005). Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και διαδικασίες μάθησης, κείμενο 1, στο: *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, Παιδαγωγικές και Τεχνολογικές εφαρμογές*. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), Πάτρα.

Μανούσου, Ε., (2008). Προδιαγραφές παιδαγωγικού πλαισίου για την εφαρμογή πολυμορφικής, συμπληρωματικής εξ αποστάσεως, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε μαθητές πρωτοβάθμιας ολιγοθεσίων και απομακρυσμένων σχολείων της Ελλάδας (*Διδακτορική Διατριβή*). Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), Πάτρα.

Ραλλιάς, Δ., & Αναστασιάδης, Π. (2015). Δημιουργία διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 8(3Α).

Τσιτλακίδου, Ε., & Μανούσου, Ε. (2013). Ο ρόλος του διδάσκοντα στην υποστήριξη της αυτονομίας στην εξ αποστάσεως μαθησιακή διαδικασία. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 9(1), 47-61. doi: <http://dx.doi.org/10.12681/jode.9801>.

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Π/Θμιας, Δ/Θμιας Εκπ/σης και Ειδικής Αγωγής, Γενική Διεύθυνση Σπουδών Π/Θμιας και Δ/Θμιας Εκπ/σης, Εγκύκλιος: Αθήνα, 14-11-2020 Αρ. Πρωτ.: 155692/ΓΔ4, με θέμα: «Οδηγίες και πληροφορίες για την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση».

Χουρδάκης, Α. (2020). Το σχολείο στην covid-19 εποχή, όπως δημοσιεύθηκε στην καθημερινή ηλεκτρονική Εφημερίδα για την Παιδεία "Esos" , Διαθέσιμο στο: <https://www.esos.gr/arthra/67656/sholeio-stin-covid-19-erohi>.